

Nú skulu tingmenn fáa nógv meira í løn

Tingformaðurin heldur, at uppgáurnar hjá lögtingsmonnum eru so mikið nógv og stórar, at tað má roknað við, at teir brúka nógv tann størsta partin av arbeiðstíðini til politiskt arbeiði

Tað er neyðugt at hækka lønina hjá lögtingsmonnum, og hækkingin skal vera so mikið stór, at tað rættuliga munar.

Tað heldur lögtingsformaðurin, Finnboi Isakson, og hann ætlar at gera nakað við hetta. Lögtingsformaðurin, ið sambært stýrisskipanarlógini sjálvur verður løntur sum landsstýrismaður, fer heilt skjótt, eftir at tingið er komið saman á ólavsøku, at taka lønarspurningin upp í formansskapinum og eisini at tosa við formenninar fyrri tingbólkarnar um hetta, og fær hann sín vilja, so verður lagt soleiðis til rættis, at lønarhækkingin verður fingin uppá pláss í heyst, soleiðis at hon verður galdandi frá 1. januar í 1999. So kann leggjast upp fyrri hesum á figgjarlógini fyrri komandi ár.

– Tað er tingið sjálvt, sum skal teygur avgerðina, og tað er týðningarmikið, at tað er breið undirtøka fyrri tilkum stigum. Eg kenni tað sum mína skyldu at taka spurningin upp, og eg rokni við, at tað verður breið politisk semja fyrri hesum, tí eingin eigur at vita betri um tað neyðuga í hesum, enn tingmenn sjálvur, sigur Finnboi Isakson.

Isakson.

Løgtingsformaðurin vil ikki áseta nakað tal, men tá vit skjóta uppá, at ein hækking, sum munar, er upp í einar 25 túsund krónur, heldur hann, at hetta er á góðari leið.

– Men so skulu samsýningarnar fyrri nevndararbeiðið burtur. Higartil hevur tað verið soleiðis, at tingmenn hava fingið løn fyrri nevndarfundir, tá fundir í nevndunum hava verið teir dagar, tingið ikki hevur verið saman. Aðra staðni er vanligt, at formennir í onkrum nevndum fáa løn fyrri tað starvið, og tað haldi eg er rimuligt. Men broytingin at avtaka samsýning fyrri nevndarfundir hevði havt við sær, at figgjarlaga fyrirlit, tá nevndirnar verða mannaðar, hevði dottið burtur, og tað hevði kanska eisini verið lættari at fingið nevndirnar at hildið fundir teir dagar, tá tað er tingfundur.

Høgra hond skal brúkast

Tingformaðurin heldur, at tað sæst aftur í arbeiðnum hjá tingmonnum, at teir ikki fáa nógv høga løn:

– Vit mugu bara staðfesta, at higartil hevur tað verið

soleiðis, at tað, um eg so má siga, hevur verið hobby, hjá tingmonnum at gera lógir og at røkja eftirlitsuppgávuna við landsstýrinum, og tað haldi eg ikki, at vit kunnu vera nøgd við, staðfestir Finnboi Isakson, og hann heldur, at høvuðsrøkin til, at stóðan er, sum hon er, er lønarviðurskiptini:

– Tingmannalønin er 15.050 krónur um mánaðin ella 180.600 krónur um árið. Eitt kvalifiserað skot er, at umframt tingmannalønina, so fáa teir í miðal einar tvey túsund krónur um mánaðin í lønarsamsýning fyrri nevndararbeiði av ymskum slagi, og tað vil siga, at mánaðarlønin er 17.050 krónur og árslønin 204.600 krónur.

– Sammeta vit við eina vanliga arbeiðsmannaløn, so er hetta ein góð løn, men vit mugu sigga veruleikan í eyguni, og hann er, at tað eru ikki fólk við vanligari arbeiðsmannaløn, sum verða vald á ting. Eg rokni við, at miðalinntøkan fyrri borgarliga starvið hjá tingmonnum liggur onkustaðni millum 20 og 25 túsund krónur, og tí kunnu vit illa kveiga, at tey, sum verða vald á ting, skulu sleppa borgarliga starvinum og

harvið fara niður í løn fyrri at røkja týðningarmikla politiska álitisstarvið, sum tey eru vald til.

Skerja borgarliga starvið

Sum sagt, so hevur tingformaðurin ikki tikið støðu til, hvussu nógv lønirnar skulu hækka:

– Men vit plaga at sammeta okkum við grannaløndini, og t.d. í Danmark er tingmannalønin einar 30 túsund krónur. Eg fari ikki at mæla til, at lønin hjá lögtingsmonnum hækka so nógv, men eg haldi, at tað er neyðugt við einari hækking, sum er so mikið stór, at hon hevur við sær, at vit kunnu rokna við, at tingmenn hava tingarbeiðið sum sítt høvuðstarv.

Formaðurin visir á, at í øðrum londum er tað vanligt við heiltíðar politikarum, og t.d. í Danmark er skipanin soleiðis, at fólk, sum verða vald á ting og sum eru í almennum starvi, kunnu ikki, samstundis sum tey fáa løn fyrri tingarbeiðið, fáa meiri enn helvtina av vanligari løn fyrri borgarliga starvið.

– Tað haldi eg hevði verið ein rimulig skipan hjá okkum.

Løgtingsformaðurin heldur, at lønirnar hjá teimum sum arbeiða her, í tinginum, skulu hækka munandi

Men hvussu so við teimum, sum eru í privatari vinnu ella hava egið virki?

– Har er tað sera torført at gera nakra generelt galdandi skipan. Vit kunnu neyvan gera meiri enn tala til samvitskuna hjá fólk, at tey seta politiska arbeiðið, sum tey fáa góða løn fyrri, í fremstu røð.

Arbeidsbyrðan

Í 1997 helt tingið 71 fundir, sum tilsaman vardu 268 tímar. Um tingformaðurin fær sín vilja, og lønirnar hækka til 25 túsund krónur um mánaðin, so vil tað siga, at tímalønin hjá tingmonnum verður 1.119,40 krónur.

Er tað ikki at taka í so rívan til?

– Har hevur tú ikki roknað nevndararbeiðið uppi, gerst tú so, so fer tímalønin

beinanvegin niður, men annars ber tað ikki til at nýta tíma hugtakið, tá tað ræður um tingmannarbeiði. Minar royndir eru, at tú ert altíð tingmaður, gerandi og heilagt, og allir tíðir á degnum. Tú skalt luttaka á fundum, halda røður, tosa við fólk, sum snúva sær til tín við einum hvørjum, og so er fáa tingmann alt meiri tilfar at lesa. Talan er t.d. um frágreiðingar, sum eru týðningarmiklar at seta seg inn í fyrri framtíðar lóggevararbeiði, og skalt tú gera hetta til lítar, so krevur tað, at tú brúkar nógvu tíð til tað. Tí haldi eg, at tingarbeiðið skal líkjast alt meiri heiltíðarstarvi, og tí er tað, at eg fari at arbeiða við at hækka lønirnar.

jh

Bara ein lítil helvt av málunum vórðu avgreidd

Valið hevði við sær, at nógv mál ikki vórðu liðugt viðgjørd, og ivaleyst fer nýggja tingið at viðgera nógv av teimum av nýggjum

Mikudagurin í komandi viku er ólavsøkdagur, og tá er so at siga nýggjarsdagur í politiska heiminum í Føroyum, tí tað verður farið undir nýggja tingsetu.

Sjálvt um tað ivaleyst verður onkur frídagur seinni í summum, so kunnu vit siga, at ólavsøkdagur er formliga summarfrítíðin hjá tingmonnum av – um teir yvirhøvur hava nakra formliga summarfrítíð, tí tingárið røkkur frá ólavsøku og til á ólavsøku.

Flest í almennum starvi

Í tinginum eru 32 fólk – 28 menn og fyra kvinnur. Og tey flestu teirra sita í almennum starvi. 19 av teimum 32 starvast hjá kommunum ella landi, og 13 eru í privatari vinnu. Størsti

starvsbólkurin í tinginum hevur ofta verið lærarnar, og soleiðis er eisini í nýggja tinginum. Seks lærarar og ein varaskulastjóri hava í ár stýrti summarfrítíð enn aðrir lærarar, tí teir skulu mæta í tinginum mikudag.

Einum yviriliti, sum lögtingskrivstovan hevur gjørt, eru starvsheiti sett á øll 32 í tinginum, og tað er vert at leggja til merkis, at burtursæð frá einari heima hjálp, so er eingin vanligur arbeiðsmaður, og har er heldur eingin fiskimaður, men tveir kalla seg skiparar.

Størsti parturin av teimum, sum manna tingið, eru lønmóttakarar, men tað er eyðkent, at tey starvast hjá tí almenna, og útbúgvingarnar, sum tær flestu eru loknar í Danmark, eru í fleiri førum av slíkum slagi,

sum tingmenn fyrri einum mansaldri síðani neyvan mundu hava hoyrt nevndar, t.d. sosiologur, sosialræðgevari og fysioterapeutur.

Arbeidstíðin

Tey, sum í komandi viku fyrri fyrstu ferð fara undir eitt nýtt tingár, kunnu út frá hagtølum, sum lögtingskrivstovan hevur gjørt, gera sær metingar um, hvussu tíðarkrevjandi politiska arbeiðið verður.

Frá á ólavsøku í fjør og fram til á ólavsøku í ár hevur tingið hildið 71 fundir í 268 tímar.

Figgjarnevndin er tann av teimum sjei føstu nevndunum, sum hevur hildið flestu fundirnar. Í hesari tingsetuni hava teir havt 55 fundir í 210 tímar og 15 minuttir.

Uttanlandsnevndin hevur

havt 16 fundir í 37 tímar og 35 minuttir, og landsstýrismannevndin, sum er einstaka trimannanevndin, hevur hildið fyra fundir í 10 tímar og 20 minuttir.

Vinnunevndin hevur havt 21 fundir í 66 tímar og 45 minuttir, trivnaðarnevndin 12 fundir í 20 tímar og 20 minuttir, mentunarnevndin 27 fundir í 45 tímar og rættarnevndin 8 fundir í 7 tímar og 55 minuttir.

Nógv mál fóru fyrri bakka

Tilsaman vórðu 188 mál lögð fyrri tingið, iroknað seks frágreiðingar frá landsstýrinum.

Nýval varð útskrivað 18. mars, og tað hevði við sær, at bára fyra tingmál vórðu avgreidd eftir 18. mars og fram til valið, sum var 30.

apríl.

Valið hevði við sær, at summi mál fingi onga viðgerð í tinginum, og at onnur mál ikki vórðu avgreidd.

Av teimum 188 framlögdu málunum vórðu 163 viðgjørd, 70 vórðu avgreidd, og trý vórðu afturtikin.

Tingmenn settu 20 skrivligar fyrispurningar, og sekstan vórðu svaraðir. Talan var um ellivu munnligar fyrispurningar, og teir verða altíð svaraðir beinanvegin.

Nevndararbeiðið

Sambært yvirlitinum, so vórðu 43 mál beind til viðgerðar í figgjarnevndini. 22 mál vórðu liðugt viðgjørd og álít framlagt. Figgjarnevndin fekk nýggja umsóknir um eykajáttanir. Av teimum vórðu tveir viðgjørdar og avgreiddar, með-

an hinar vórðu sendar aftur til landsstýrið.

Uttanlandsnevndin fekk fimm mál til viðgerðar, og í tveimum førum vóru málini liðugt viðgjørd og álít framlagt.

Vinnunevndin fekk 21 mál at viðgera, og í 14 málum vórðu málini liðugt viðgjørd og álít framlagt.

24 mál vórðu beind í trivnaðarnevndina, og seks mál vórðu liðugt viðgjørd og álít framlagt.

Mentunarnevndin fekk 29 mál frá tinginum at viðgera. Sekstan mál vórðu liðugt viðgjørd og álít framlagt.

Rættarnevndin fekk tólv mál at viðgera, og í tveimum málum vórðu málini liðugt viðgjørd og álít framlagt.

Einki er av ivast í, at nógv av teimum málunum, sum ikki vórðu liðugt viðgjørd, verða lögð fyrri aftur tingið í hesari tingsetuni. Í síðstu tingsetu vóru summi mál ikki komin longri enn til framløguna, onnur høvdu fingið 1. viðgerð, og sum tað sæst omanfyri, so lógu nógv í nevndunum. Nú skulu øll málini igjøgnum alla mylluna eina ferð afturat.

jh